

Мартенските музикални дни и парите на русенци

Митко Кунчев

През 2015 година община Русе е финансирала провеждането на Мартенските музикални дни със 190 500 лева. През 2025 г., по предложение на кмета на община Русе, финансирането е в размер на 145 000 (с 24 % по – малко).

На сесията на ОС - Русе на 17.12.2024 г., кметът се обърна към общинските съветници с думите: *Уважаеми общински съветници, предлагам на вниманието Ви проект за предстоящото 64-то издание на МФ „Мартенски музикални дни“ през 2025 г. — една от най-старите и реномирани международни фестивални сцени в България. Фестивалът е и един от учредителите на Българската фестивална асоциация (БФА) и носител на почетното звание на Европейската фестивална асоциация „Европейски фестивал“. Програмата на фестивала през 2025 предлага 29 събития (23 концерта и 6 изложби), музика в широкия диапазон от ренесанса и барока до съвременната музика и джаза, елитни артисти, ансамбли и оркестри от 16 страни и 3 континента.*

Бляскавото откриване, събитията от 14 до 30 март и тържественото закриване бяха широко отразени от местните средства за масова информация. По – нататък за краткост ще пиша Фестивал и ще разгледам финансирането му.

Организирането на подобно събитие е свързано с разходи, които трябва да бъдат покрити от достатъчно приходи. Те се осигуряват от четири източника: от община Русе, от министерството на културата, от спонсори и дарители и от продажба на билети. Разходите са за: възнаграждения за концертната програма, хотелско настаняване, персонал, реклама, авторски права, фотографски услуги, TV излъчвания, транспорт и други. В плана общият приход е равен на общия разход. След приключването на Фестивала и реалното отчитане на приходите и на разходите е възможно приходите да надхвърлят разходите. Трябва да имаме предвид, че ползата от него е и наслаждението на любителите на симфоничната музика, празничното настроение завладяващо русенци и косвените приходи от евентуални гости, които посещават града заради концертите.

Как ръстът на минималната заплата и на инфлацията се отразяват на размера на таксата за битови отпадъци? (лирическо отклонение)

На 17.12.2024 г. кметът на Община Русе – Пенчо Милков предложи на общинския съвет да увеличи значително таксата за битови отпадъци. В изказването си на сесията обясних, че сигурно разходите, които таксата за битови отпадъци покрива, нарастват, но има различни начини за финансиране. Подробно изложих мотивите си в статията „Битовите отпадъци и парите на данъкоплатците“, която вестник УТРО публикува на 16.12.2024 г. Групата „Продължаваме промяната – Демократична България“ беше против предложението на кмета, но верните му общински съветници единодушно го подкрепиха. Да обърнем внимание на фактите, с които кметът обясняваше необходимостта от значително повишаване на таксата за битови отпадъци за физическите лица. Ето обосновката на предложението му: „... **коренно са се изменили обстоятелствата имащи значение за нейното формиране (спрямо 2012 г.). Основните компоненти, формиращи стойността на услугите са нивата на минималната работна заплата, като на общо основание следва да се отчетат и инфлационните процеси. Така за отчетения период минималната работната заплата се е увеличила близо три пъти и половина, а инфлацията считано от януари 2024 г. е повече от 46%.**“

Как ръстът на минималната заплата и на инфлацията се отразяват на финансирането на Фестивала?

Разходите за подготовката и провеждането на Фестивала са значителни и търпят същото влияние на ръста на минималната работна заплата и на инфлацията. Като използваме обосновката на размера на таксата за битови отпадъци, правим извода, че по същите причини, разходите за Фестивала за същия период би трябвало да са се увеличили значително. За да проверим дали кметът Пенчо Милков прилага една и съща логика при финансирането на събирането на смет и при организирането на най – значимото културно събитие в Община Русе ще сравним приходите за Фестивала през 2015 година с тези през 2025 година.

Приходите за Фестивала през 2015 година са общо 377 368 лева. Поради споменатите съображения очакваме, че планираните приходи за 2025 година ще са значително повече, но се оказва, че приходите са 327 000 лева, т.е. с 14 % по - малко. Излиза, че значителната инфлация изобщо не се отразява на разходите за Фестивала, даже обратно – води до намаляването им. Да разгледаме отделните пера на прихода.

Основната част от финансирането на Фестивала се осъществява чрез **бюджета на общината**, като се заделят пари от местните приходи получени от русенци. През 2015 година кметът е предвидил 190 500 лева от общинския бюджет, докато през 2025 година са предвидени само 145 000 лева или с 45 500 лева по - малко. Местните приходи през 2015 година са планирани в размер на 34 465 353 лева, а през 2025 година – на 57 080 460 лева, т.е. след значителния ръст на минималната работна заплата и на инфлацията, финансирането на Фестивала от 0,55% от местните приходи спада на 0,25 %. Намалението е драстично! Ясно е, че общината увеличава разходите за битовите отпадъци, докато парите за Фестивала, най – яркото културно събитие в Русе, намаляват и като абсолютен размер и като процент от местните приходи.

Подкрепата на спонсорите и на дарителите за Фестивала е особено важна. През 2015 година приходът от тях е 108 047 лева, а през 2025 година са планирани – 72 000 лева, т.е. с 34% по – малко! Защо има толкова драстичен спад? Отдръпването на спонсори и дарители би могло да породи съмнение или в качеството на Фестивала или в начина на отразяването му в публичното пространство. Има ли връзка с намаленото финансиране от страна на общината? При отчета на Фестивала трябва да има анализ на този проблем.

Министерството на културата всяка година подпомага Фестивала. През 2015 година отпуснатите средства са 40 000 лева, а през 2025 – 70 000 лева. Ясно е, че то е отчело коренно изменените обстоятелства и е предвидило със 75% по – голяма сума.

Приходът от билети зависи от посещаемостта и от цената им. Ясно е, че би трябвало цената на билетите през 2025 година да бъде по – висока от тази през 2015 година, най – малко поради инфлацията. Приходът от билети през 2015 година е бил 38 821 лева, а през 2025 година операта за три спектакъла е получила 20 452 лена, а от останалите 20 концерта приходът е 47 716 лева. Увеличението на прихода от билети е 75 %, но той е много малка част от бюджета. Да отбележим, че общият брой места в залите за всичките 23 концерта е 9877, а продадените билети са общо 3899, т.е. продадени са 40% от местата. Голям ли е интересът към Фестивала?

Необходим е задълбочен анализ на организирането, планирането, подготовката и провеждането на гордостта на Русе - МФ „Мартенски музикални дни“. Трябва да отговорим отново на различни въпроси: защо провеждаме Фестивала, какво очакваме, какви са резултатите от него и други.

Напред към 65-ия МФ „Мартенски музикални дни“ през 2026 година.

Русе, 14.05.2025 г.